Europski parlament
2019-2024

Odbor za vanjske poslove

2023/2052(INI)

24.10.2023

NACRT MIŠLJENJA

o preporuci Europskog parlamenta Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o stanju u Siriji
(2023/2052(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestitelj(ica) Nathalie Loiseau

SAŽETAK

Stranica

NACRT PREPORUKE EUROPSKOG PARLAMENTA 3

NACRT PREPORUKE EUROPSKOG PARLAMENTA

Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o stanju u Siriji
(2023/2052(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članak 118. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0000/2023.),

A. budući da ženevski proces i astanski proces nisu uspjeli zato što sirijski režim uporno odbija ozbiljno pregovarati o političkom rješenju s oporbom;

B. budući da je od 2011. poginulo pola milijuna Sirijaca i da je 14 milijuna osoba bilo raseljeno zbog nasilnog djelovanja naoružanih i terorističkih skupina, ali uglavnom zbog žestoke represije koju sirijski režim provodi uz pomoć svojih saveznika protiv vlastitog naroda; budući da je ta represija uključivala opetovanu uporabu kemijskog oružja, zapaljivih bombi, bombi bačvi, projektila i bombardiranja civila konvencionalnim oružjem; budući da je najmanje 150 000 Sirijaca nestalo u režimskim koncentracijskim logorima, a da njihove obitelji još uvijek nisu obaviještene o sudbini svojih bližnjih;

C. budući da autoritarni strani akteri, uključujući Rusiju, paravojnu postrojbu Wagner, Hezbolah i Iran, od 2011. destruktivno djeluju na za zemlju, a sirijski režim ne kontrolira cijelo državno područje i održava se samo uz potporu tih stranih aktera;

D. budući da Turska redovito sudjeluje u oružanim djelovanjima velikih razmjera na sirijskom teritoriju;

E. budući da je Islamska država počinila zločine protiv čovječnosti, uključujući genocid, na područjima koja su privremeno pod njezinom kontrolom prije intervencije međunarodne koalicije;

F. budući da imovina 289 pojedinaca i 70 subjekata izravno uključenih u represiju nad stanovništvom podliježe europskim sankcijama;

G. budući da je zbog kontinuiranog ometanja Rusije u Vijeću sigurnosti UN-a za isporuku međunarodne humanitarne pomoći zadržan samo jedan prijelaz između Turske i područja koja nisu pod kontrolom režima;

H. budući da je nekoliko zemalja u regiji započelo proces normalizacije svojih odnosa sa sirijskim režimom, što je rezultiralo reintegracijom Sirije u Arapsku ligu;

I. budući da su stanovništvu pogođenom sukobom od 2011. godine najviše financijski pomogli Europska unija i njezine države članice s donacijama u iznosu od 30 milijardi EUR; budući da europska pomoć obećana na briselskoj konferenciji u lipnju 2023. iznosi 3,8 milijardi EUR od ukupno 5,6 milijardi EUR; budući da su Europska unija i države članice pružile hitnu pomoć uslijed potresa u Siriji i da je 23. veljače 2023. Europska

unija donijela odluku o privremenom humanitarnom izuzeću od sankcija kako bi se olakšala isporuka pomoći žrtvama;

J. budući da sirijska država ne zadovoljava u dovoljnoj mjeri osnovne potrebe stanovništva, da je gospodarska situacija u zemlji iznimno nesigurna i da se Sirija pretvorila u narkodržavu;

1. preporučuje Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da bi u svojoj politici prema Siriji trebali:

Politički proces

a) podsjetiti na potporu Europske unije demokratskim težnjama Sirije, koje i dalje postoje u zemlji, unatoč potpunoj represiji režima od mirnih prosvjeda 2011., potpomognutoj presudnom vojnom i financijskom pomoći Irana i Rusije kako bi se klan Assad zadržao na vlasti;

b) isticati da je režim u prvom redu odgovoran za smrt pola milijuna civila, razaranje zemlje, raseljavanje većine stanovništva, mučenje i nestanak 150 000 ljudi u režimskim koncentracijskim logorima, upotrebu kemijskog oružja protiv civila i sustavno uništavanje svake mirne opozicije;

c) suprotstavljati se bilo kakvoj normalizaciji s Assadovim režimom bez dubinskog i provjerljivog razvoja u provedbi Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 2254 (2015.), uključujući oslobađanje političkih zatvorenika, informiranje obitelji žrtava o sudbini nestalih, prekidu svih napada i uklanjanju prepreka humanitarnoj pomoći;

d) naglasiti da, unatoč suverenoj odluci nekih arapskih država da ponovno prihvate Siriju u Arapsku ligu, sirijski režim ne pokazuje da se želi boriti protiv trgovine drogom koja potječe iz te zemlje i utječe na cijelu regiju; osuditi obitelj Assad i njezine saveznike, uključujući Hezbolah, zbog trgovine drogom kaptagon, čija se vrijednost procjenjuje na 57 milijardi USD; primiti na znanje da brat Bashara Al-Assada zapovijeda vojnom jedinicom odgovornom za olakšavanje njegove proizvodnje;

e) naglasiti da su represija, loše upravljanje i korupcija režima uzroci gospodarske situacije, a ne europske sankcije usmjerene na pojedince i subjekte uključene u represiju;

f) nastojati brzo omogućiti pouzdanim međunarodnim humanitarnim organizacijama čvrsta, opsežna i jasna izuzeća i uskladiti, što je više moguće, tumačenje država članica Uredbe o mjerama ograničavanja u Siriji i pritom/u tom smislu primijeniti Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 2664 (2022.) o humanitarnoj pomoći;

g) pozdraviti hrabrost prosvjednika u gradovima Souweida i Deraa, koji su od kolovoza 2023. ponovno mirno ustali protiv Assadova režima;

Sigurnost

h) osuditi stalnu prisutnost stotine iranskih i ruskih baza i paravojnih postrojbi na

sirijskom teritoriju; izraziti zabrinutost zbog toga što predatorske strane sile gospodarski iskorištavaju zemlju;

i) osuditi napade turskih snaga i njihovu okupaciju sirijskih teritorija na sjeveru; izraziti duboku zabrinutost zbog postojane radikalne islamističke oporbe u pokrajini Idlib; poduprijeti nastavak djelovanja međunarodne koalicije protiv Islamske države, koja je i dalje aktivna u Siriji unatoč znatnim porazima;

j) isticati ulogu sirijskih demokratskih snaga u borbi protiv Daiša;

k) poticati države članice da nastave vraćati svoje državljane iz džihadističkih zarobljeničkih logora Al Hol i Roj i da im sude za njihove zločine;

l) uložiti veće napore u borbi protiv ruskih dezinformacija o Siriji, posebice na arapskom;

Borba protiv nekažnjavanja

m) naglasiti da je borba protiv nekažnjavanja u Siriji moralni i politički imperativ za Europu; čestitati si na pravosudnom napretku francusko-njemačkog zajedničkog istražnog tima u vezi s 11 000 tijela žrtava mučenja identificiranih u Césarovu izvješću, suspenziji Sirije iz Međunarodne organizacije za zabranu kemijskog oružja i napretku postignutom u Njemačkoj, Francuskoj i Švedskoj u privođenju sirijskih kriminalaca pravdi;

n) poticati automatsku razmjenu informacija među svim državama članicama o ratnim zločincima čiji je zahtjev za azil odbijen u skladu s člankom 1. (F) Konvencije o statusu izbjeglica;

o) pozvati na udruživanje stručnog znanja i tumača između pravosudnog sustava i tijela kaznenog progona s javnim državnim odvjetnikom imenovanim u svakoj državi za zločine protiv čovječnosti; pozvati na to da se europske stipendije posebno dodijele Sirijcima koji se žele pravno obrazovati;

p) pozvati države članice da uspostave europski fond za žrtve zločina protiv čovječnosti u Siriji razvojem pravnog okvira kojim se omogućuje prijenos zamrznutih sredstava povezanih s nezakonito stečenom imovinom sirijskog režima obiteljima žrtava;

q) pozdraviti donošenje rezolucije Opće skupštine UN-a od 29. lipnja 2023. o osnivanju institucije za nestale osobe u Siriji i nastavak financiranja međunarodnog, neovisnog i nepristranog mehanizma za potporu istragama najtežih zločina počinjenih u Siriji od 2011.;

Humanitarna pomoć i izbjeglice

r) pozvati međunarodnu zajednicu da na briselskoj konferenciji 2024. hitno poveća humanitarnu pomoć za 15,3 milijuna Sirijaca koji o njoj svakodnevno ovise; ustrajati na pristupu pitkoj vodi, obrazovanju i dugoročnoj proračunskoj potpori prilagođenoj potrebama žena; podsjetiti da EU u tom pogledu najviše doprinosi; pozdraviti stalne napore koje Libanon, Jordan, Turska i Irak ulažu u prihvat 6 milijuna izbjeglica u

teškim gospodarskim uvjetima;

s) osuditi sustavne pokušaje sirijskog režima da preusmjeri međunarodnu humanitarnu pomoć i prebaci je paravojnim postrojbama te njegovu manipulaciju deviznim tečajevima kako bi prisvojio većinu pomoći na područjima koja su pod njegovom kontrolom;

t) oštro osuditi nebrojena ruska veta na pružanje pomoći stanovništvu na sjeveru; osuditi pokušaje režima da naruši sliku o Bijelim kacigama;

u) podsjetiti da se Sirija ne može smatrati, u cijelosti ili djelomično, sigurnom zemljom za povratak svojih državljana izbjeglica iz Europe, koji su pobjegli od zločina režima i riskiraju mučenje i prisilni nestanak ako se vrate u Siriju;

2. nalaže svojoj predsjednici da ovu preporuku proslijedi Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te da je prevede i objavi na arapskom jeziku.